

به نام خدا

جدول هدف - محتوا - ارزشیابی کتاب درسی فارسی ۱، سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

بارم بندی	سطوح شناختی							عنوان فصل (محتوا)	پرسش های اساسی	اهداف جزئی	اهداف کلی
	فرایندی				دانشی						
	تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یاد آوردن	روندی	مفهومی	اولیه				
۲,۵			*	*			*	فصل یکم: ادبیات تعلیمی	۱. ادبیات تعلیمی چیست و چه ویژگی هایی دارد؟ ۲. ادبیات تعلیمی چگونه می تواند هنجارهای مناسب اخلاقی و اجتماعی را تقویت ببخشد؟ ۳. چگونه می توان به فهم بالاتری از متن رسید؟ ۴. قلمروهای سه گانه زبانی، ادبی و فکری چگونه می توانند به درک بهتر متون کمک کنند؟	معنای واژگان و ترکیب های جدید متن را بیان می دهد.	آشنایی با یکی از گونه های ادبی (ادبیات تعلیمی به عنوان یکی از منابع حکمت آفرین) و متون و مفاهیم مربوط به آن
			*	*		*				املاي صحیح واژه ها در بافتار متن را شناسایی می کند.	
			*		*					پیام های آموزشی و اخلاقی متون معاصر و کهن را شرح می دهد.	
	*	*	*		*	*				آموزه های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می کند.	
	*	*	*		*	*				آموزه های درس را در قلمرو ادبی (آرایه های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می کند.	
	*	*	*		*	*				آموزه های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله ها و مضمون یابی) بررسی و تحلیل می کند.	
۲,۲۵			*	*			*		۱. ادبیات پایداری چیست و چه ویژگی هایی دارد؟	معنای واژگان و ترکیب های جدید متن را بیان می دهد.	
			*	*		*				املاي صحیح واژه ها در بافتار متن را شناسایی می کند.	

			*		*		فصل دوم: ادبیات پایداری	۲. ادبیات چگونه می تواند باور جامعه را نسبت به مفاهیم ارزشی ای مانند امیدواری، مقاومت، ظلم ستیزی و ... تقویت کند؟	پیام های آموزشی، دینی و فرهنگی متون معاصر و کهن را شرح می دهد.	آشنایی با یکی از گونه های ادبی (ادبیات پایداری یا ادب مقاومت) و متون و مفاهیم مربوط به آن
	*	*	*		*	*		۳. چگونه می توان به فهم بالاتری از متن رسید؟	آموزه های درس را در قلمرو ادبی (آرایه های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می کند.	
			*		*	*		۴. قلمروهای سه گانه زبانی، ادبی و فکری چگونه می توانند به درک بهتر متون کمک کنند؟	آموزه های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله ها و مضمون یابی) بررسی و تحلیل می کند.	
				*					شعرهای بخش «شعرخوانی» را به خاطر می آورد.	
	*		*						شعرهای بخش «شعرخوانی» را به خاطر می آورد.	
۲,۵			*	*			فصل سوم: ادبیات غنایی	۱. ادبیات غنایی چیست و چه ویژگی هایی دارد؟	معنای واژگان و ترکیب های جدید متن را بیان می دهد.	آشنایی با یکی از گونه های ادبی (ادبیات غنایی) و متون و مفاهیم مربوط به آن
			*	*		*		۲. ادبیات چگونه می تواند محبت و دوستی و علاقه مندی را نسبت به خدا، خلق و دیگر پدیده های هستی تقویت بخشد؟	املاي صحیح واژه ها در بافتار متن را شناسایی می کند.	
	*	*	*		*			۳. چگونه می توان به فهم بالاتری از متن رسید؟	پیام های آموزشی، دینی و عرفانی متون معاصر و کهن را شرح می دهد.	
	*	*	*		*	*		۴. قلمروهای سه گانه زبانی، ادبی و فکری چگونه می توانند به درک بهتر متون کمک کنند؟	آموزه های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می کند.	
			*	*		*			آموزه های درس را در قلمرو ادبی (آرایه های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می کند.	
			*	*		*			آموزه های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله ها و مضمون یابی) بررسی و تحلیل می کند.	
	*		*	*		*			شعرهای بخش «شعرخوانی» را به خاطر می آورد.	
۲,۵			*	*		*	فصل چهارم: ادبیات	۱. سفرنامه، زندگی نامه، حسب حال و خاطره نگاشت ها چه ویژگی هایی دارند؟	معنای واژگان و ترکیب های جدید متن را بیان می دهد.	آشنایی با گونه های ادبی سفرنامه، زندگی نامه، حسب حال و خاطره نگاشت و متون مربوط به آن
			*	*		*			املاي صحیح واژه ها در بافتار متن را شناسایی می کند.	
			*		*	*			پیام های آموزشی، اخلاقی و تربیتی متون معاصر و کهن را شرح می دهد.	

							سفر و زندگی	۲. آشنایی با سفرنامه، زندگی‌نامه، حسب حال و خاطره‌نگاشت‌ها چگونه می‌تواند رفتارهای فکورانه ما را در برخورد با حوادث زندگی تقویت کند؟ ۳. چگونه می‌توان به فهم بالاتری از متن رسید؟ ۴. قلمروهای سه گانهٔ زبانی، ادبی و فکری چگونه می‌توانند به درک بهتر متون کمک کنند؟	آموزه‌های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می‌کند.	ایجاد علاقه نسبت به فرهنگ محلی و فولکلور و آثار ادبی و زبانی منطقه ای
									آموزه‌های درس را در قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می‌کند.	
									آموزه‌های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله‌ها و مضمون‌یابی) بررسی و تحلیل می‌کند.	
۲,۵							فصل پنجم: ادبیات انقلاب اسلامی	۱. ادبیات انقلاب اسلامی چیست و چه ویژگی‌هایی دارد؟ ۲. درون‌مایه‌های ادبیات انقلاب اسلامی متأثر از چه مفاهیمی است؟ ۳. چگونه می‌توان به فهم بالاتری از متن رسید؟ ۴. قلمروهای سه گانهٔ زبانی، ادبی و فکری چگونه می‌توانند به درک بهتر متون کمک کنند؟	معنای واژگان و ترکیب‌های جدید متن را بیان می‌دهد.	آشنایی با یکی از گونه‌های ادبی (ادبیات انقلاب اسلامی) و متون و مفاهیم مربوط به آن ایجاد نگرش مثبت نسبت به ارزش‌های انقلابی و اسلامی و تقویت رفتارهای میهن‌دوستانه
									املاي صحیح واژه‌ها در بافتار متن را شناسایی می‌کند.	
									پیام‌های آموزشی، ارزشی و اخلاقی متون معاصر را شرح می‌دهد.	
									آموزه‌های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می‌کند.	
									آموزه‌های درس را در قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می‌کند.	
									آموزه‌های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله‌ها و مضمون‌یابی) بررسی و تحلیل می‌کند.	
۲,۵							فصل ششم:	۱. ادبیات حماسی چیست و چه ویژگی‌هایی دارد؟	معنای واژگان و ترکیب‌های جدید متن را بیان می‌دهد.	
									املاي صحیح واژه‌ها در بافتار متن را شناسایی می‌کند.	
									پیام‌های آموزشی متون معاصر و کهن را شرح می‌دهد.	

	*	*	*		*	*	ادبیات حماسی	۲. ادبیات چگونه می تواند روحیه رشادت و پهلوانی و میهن دوستی را تقویت بخشد؟	آموزه های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می کند.	آشنایی با یکی از گونه های ادبی (ادبیات حماسی) و متون و مفاهیم مربوط به آن تقویت روحیه ایثار و مبارزه و رفتارهای میهن دوستانه و نگرش مثبت نسبت به ارزش های دلاورانه
	*	*	*		*	*		۳. چگونه می توان به فهم بالاتری از متن رسید؟	آموزه های درس را در قلمرو ادبی (آرایه های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می کند.	
	*	*	*		*	*		۴. قلمروهای سه گانه زبانی، ادبی و فکری چگونه می توانند به درک بهتر متون کمک کنند؟	آموزه های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله ها و مضمون یابی) بررسی و تحلیل می کند.	
				*		*			شعرهای بخش «شعرخوانی» را به خاطر می آورد.	
۲,۵	*		*	*			فصل هفتم: ادبیات داستانی	۱. ادبیات داستانی چیست و چه ویژگی هایی دارد؟	معنای واژگان و ترکیب های جدید متن را بیان می دهد.	آشنایی با یکی از گونه های ادبی (ادبیات داستانی) و متون و مفاهیم مربوط به آن ایجاد علاقه نسبت به فرهنگ محلی و فولکلور و آثار ادبی و زبانی منطقه ای
			*	*		*		۲. آثار داستانی از چه عناصری (پیام، شخصیت، لحن، روایت، مکان، زمان، زاویه دید و ...) بهره می گیرند؟	املاي صحیح واژه ها در بافتار متن را شناسایی می کند.	
			*			*		۳. چگونه می توان به فهم بالاتری از متن رسید؟	پیام های آموزشی متون معاصر و کهن را شرح می دهد.	
	*	*	*		*	*		۴. قلمروهای سه گانه زبانی، ادبی و فکری چگونه می توانند به درک بهتر متون کمک کنند؟	تمثیل و عناصر داستان را در متون کهن و معاصر شناسایی می کند.	
	*	*	*		*	*			آموزه های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می کند.	
			*			*			آموزه های درس را در قلمرو ادبی (آرایه های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می کند.	
	*	*	*		*	*			آموزه های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله ها و مضمون یابی) بررسی و تحلیل می کند.	
۲,۲۵	*		*	*			فصل هشتم: ادبیات جهان	۱. ادبیات جهان چیست؟	معنای واژگان و ترکیب های جدید متن را بیان می دهد.	آشنایی با ادبیات جهان و متون مربوط به آن آشنایی با افکار مشاهیر، اندیشه های ملل و آثار برجسته و شخصیت های مشهور ادبیات جهان
			*	*		*		۲. آشنایی با ادبیات جهان چه فایده هایی دارد؟	املاي صحیح واژه ها در بافتار متن را شناسایی می کند.	
			*			*		۳. تاثیرگذاری ادبیات ایران بر ادبیات جهان و تاثیرپذیری آن از ادبیات جهان چگونه است؟	پیام های آموزشی، ارزشی و اخلاقی متون ادبیات جهان را شرح می دهد.	
	*	*	*		*	*			آموزه های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می کند.	

	*	*	*		*	*			۴. چگونه می‌توان به فهم بالاتری از متن رسید؟ ۵. قلمروهای سه گانهٔ زبانی، ادبی و فکری چگونه می‌توانند به درک بهتر متون کمک کنند؟	آموزه‌های درس را در قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می‌کند. آموزه‌های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله‌ها و مضمون‌یابی) بررسی و تحلیل می‌کند.	مطالعهٔ تطبیقی آثار ادبی ایران و سنجش محتوای آنها با نمونه آثار جهان
	*	*	*		*	*					
۵، ۰			*	*			*	ستایش و نیایش	۱. تحمیدیه‌ها و مناجات‌ها چه جایگاهی در ادبیات دارد؟	معنای واژگان و ترکیب‌های جدید متن را بیان می‌دهد.	آشنایی با ادبیات تحمیدیه و مناجات و متون و مفاهیم مربوط به آن تقویت علاقه و برقراری ارتباط صمیمانه و عاطفی با کردگار
			*	*		*				املای صحیح واژه‌ها در بافتار متن را شناسایی می‌کند.	
			*		*					پیام‌های آموزشی، ارزشی و اخلاقی متون ستایش و نیایش را شرح می‌دهد.	

ملاحظات:

- معنای واژه‌ها و پرسش‌های دستور در «بافت متن» پرسیده شود.
- در املای واژه‌ها «تشدید» اهمیت املایی ندارد.
- گسسته یا پیوسته‌نویسی واژه‌هایی که ساخت ترکیبی دارند (مانند کتاب‌خانه یا کتابخانه)، یکسان است و اهمیت املایی ندارد.
- پرسش‌های مباحث دستوری و آرایه‌های ادبی فقط از متن درس‌های کتاب طراحی شود. از روان‌خوانی‌ها، شعرخوانی‌ها و گنج‌حکمت‌ها پرسش دستور و آرایه ادبی طراحی نشود.
- پرسش‌های مرتبط با بخش حفظ شعر در نوبت خرداد، شهریور و دی ماه به تمامی «شعرخوانی»های کتاب اختصاص یابد.
- در حفظ شعر، جای خالی به یک مصراع یا یک بیت اختصاص یابد و صرفاً یک واژه مدنظر نباشد.
- روان‌خوانی‌ها، شعرخوانی‌ها و گنج حکمت‌ها با هدف پرورش مهارت‌های خواندن، ایجاد نشاط، آشنایی با متون مختلف و مهم‌تر از همه پرورش فرهنگ مطالعه و کتاب‌خوانی در ساختار کتاب گنجانده شده‌اند؛ لذا در ارزشیابی از این متون صرفاً به معنا و املای واژگان و قلمرو فکری آنها بسنده شود.
- پرسش‌های آزمون نوبت دوم، شهریور و دی ماه از کل کتاب به نسبت ۱۰ نمره (نوبت اول) و ۱۰ نمره (نوبت دوم) طبق جدول زیر^۱ طراحی شود.

^۱ بارم بندی دروس دورهٔ دوم متوسطه نظری سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲، دفتر تالیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، وزارت آموزش و پرورش

ردیف	قلمروها	موضوعها	نمره
۱	زبانی ۷نمره	معنی واژه	۱
		املاي واژه	۲
		دستور	۴
۲	ادبی ۵نمره	آرایه‌های ادبی	۳
		تاریخ ادبیات	۱
		حفظ شعر	۱
۳	فکری ۸نمره	درک مطلب	۴
		معنی و مفهوم نثر	۲
		معنی و مفهوم نظم	۲
جمع نمره			۲۰

- بارم هر فصل می‌تواند حداکثر تا ۰,۵ نمره نسبت به بارم‌بندی جدول تغییر کند.